

Zelené ulice jako fragmenty přírody uprostřed městské zástavby a nástroje environmentální výchovy: průzkum názorů v Portlandu (Oregon, USA)

Zelené ulice, dešťové zahrady a kořenové čističky či bioretanční mokřady, jsou struktury zpracovávající dešťovou vodu, které postupně doplňují či nahrazují tradiční sběrné nádrže či kanalizační systémy. Tento "zelený" management zajišťuje odolnost a udržitelnost městských ekosystémů. Usměrnjuje odtok a snižuje riziko záplav a eroze. Usměrněný odtok je směřován do zásob podzemní vody. Plochy zeleně tvoří další příspěvek k rozloze habitatů, čímž navyšují biodiverzitu. Tato práce shrnuje dílčí výsledky studie zabývající se laickým vnímáním zeleně ve městech. Autorka provedla 42 semistrukturovaných interview, kde se respondentů ptala na jejich vnímání zelených ulic a jejich dílčích struktur. Studie má význam především pro městské plánovače a architekty, jimž poskytuje užitečný náhled na to, jak je udržitelný "zelený" management dešťové vody vnímán veřejností.

Využitelné výstupy:

- aktuálním předmětem debat je design takové krajiny, v jaké by bylo možno pozorovat viditelné ekologické procesy. Právě tato viditelnost zvyšuje atraktivitu krajiny a vede k vytvoření povědomí o následcích produkce a spotřeby tím, jak je možno pozorovat pohyb zdrojů či odpadu v ekosystému.
- konkrétním vztahem mezi viditelností dešťové vody v terénu a povědomím o životním prostředí se začala zabývat až tato studie, jež provedla průzkum názorů mezi 42 respondenty v oblasti Tabor v Portlandu (Oregon, USA). Autorka pokládala dvě stěžejní otázky:
  - Považují obyvatelé Portlandu "zelenou" infrastrukturu zpracovávající dešťovou vodu za fragmenty přírody?
  - Přispívají dílčí součásti zelené infrastruktury k většímu povědomí obyvatel o životním prostředí?
- ke sběru dat byl použit princip hloubkového rozhovoru formou semistrukturovaného interview. Každý rozhovor následoval vlastní kurs, všechny se tak lišily co do pokrytých témat (viz Příloha 1). Každému z dotazovaných byl dán prostor na vyjádření k preferovanému aspektu zelených ulic (zahradničení, obnova zeleně apod.). Konverzační povaha jednotlivých interview vedla k tomu, že na jednu ze stěžejních otázek interview odpověděla pouze polovina dotazovaných.
- zhodnocení a prvotní interpretace získaných odpovědí bylo provedeno pomocí obsahové analýzy. Ta přerozdělila získaný text do množin, ve kterých se dále hodnotil na základě významu a použitého jazyka. Další interpretace dat byla provedena pomocí datových (data-driven) a koncepčních (concept-driven) analýz.
  - datové analýzy vygenerovaly tématické okruhy ze získaného textu již během úvodní obsahové analýzy (viz Příloha 2).
  - prerekvizitou koncepčních analýz byl soubor analytických kategorií sestavený na základě literární rešerše k tématu.
  - kombinace těchto dvou analýz umožnila zachytit detaily, jež by jinak zůstaly skryté.
- výsledky práce vesměs souhlasí s předchozími pracemi, kde laikové chápali zelený management dešťové vody pozitivně jako vylepšení estetického aspektu městské zástavby, prostředek k vylepšení kvality podzemních rezervoárů vody a navýšení plochy habitatů pro divoká zvířata žijící ve městě (viz Příloha 3, 4).
  - ozvaly se ale též skeptické názory jež nebyly zcela přesvědčeny o funkci a funkčnosti zelených ulic, což poukazuje na značné mezery v komunikaci mezi designéry zelených ulic a veřejností. Tyto mezery by šlo překlenout kupříkladu instalací informačních tabulí či intenzivnější osvětou.
- názor na zelené ulice jako fragmenty přírody nebyl jednotný. Nemálo hlasů poukázalo na nepřírozený původ jednotlivých struktur a tím absurdnost srovnání s přírozenými habitaty. Srovnatelné množství dotazovaných sice ocenilo jejich estetickou hodnotu, ale nemělo ponětí

o jejich funkci v regulaci odtoku a naopak. Existovali i tací, kteří preferovali spíše estetickou než funkční stránku zelených struktur. Někteří dotazovaní se ukázali poněkud apatičtí vůči estetickému aspektu městské zástavby.

- výsledky ukazují, že zelené ulice sice přispěly k laickému povědomí o koloběhu dešťové vody, ale nejsou samotným katalyzátorem pro větší zájem o environmentální výchovu (viz Příloha 5).

Grafické přílohy: [tematicke_okruhy.png](#) [1]

 [tematicke_okruhy2.png](#) [2]

 [prehled_nazoru.png](#) [3]

 [priroda_bo_ne.png](#) [4]

 [enviro_vychova.png](#) [5]

 [dilci_struktury_zelenych_ulic2.png](#) [6]

Zdroj: Church S.P. (2015): Exploring Green Streets and rain gardens as instances of small scale nature and environmental learning tools. *Landscape and Urban Planning* 134: 229-240

Zadal: Zuzana Blažková

URL zdroje: <https://forumochranyprirody.cz/zelene-ulice-jako-fragmenty-prirody-uprostred-mestske-zastavby-nastroje-environmentalni-vychovy-pruz>

Odkazy:

[1] https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/tematicke_okruhy.png

[2] https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/tematicke_okruhy2.png

[3] https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/prehled_nazoru.png

[4] https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/priroda_bo_ne.png

[5] https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/enviro_vychova.png

[6] https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/dilci_struktury_zelenych_ulic2.png